

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem
Sancti Thomæ Tomvs ...**

Complectens Quæstiones à XXVII. vsque ad LXIV. & à Quæstione CVI.
vsque ad CXIV.

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1620

Vnum Angelum cognoscere alium per essentiam illius alij dixerunt. c. 2.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81000](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81000)

Ipsa operetur: vel quo fundamento id asseratur, non constat: cumque multo facilius sit, ut ostendamus modum, quo unus Angelus ab alio cognoscitur, non debemus ad hæc difficilia & absurda confugere. Adde, quod si unus Angelus deberet mouere intellectum alterius ad sui cognitionem, & alio modo cognosci non possit: sequeretur, nunquam cognosci ab illo, nisi ei esset loco coniunctus: nam Angelus non potest distans physicè operari, ut disput. 190. cap. 2. probauimus.

CAPVT III.

Sola virtute intellectus, aut per speciem vnum Angelum ab alio cognosci, probabilior opinio fert.

Ego quidem probabilius existimo, quemlibet Angelum habere in suo intellectu sufficiens principium natum, ut cognoscat quemlibet alium Angelum absque alia specie illius, & absque eo, quod essentia Angelici cogniti suppleat vicem speciei. Hoc autem Angelus intelligit secundum opinionem eorum, qui dicunt, Angelum non indigere speciebus rerum, ut eas cognoscat: sic enim neque indigebit specie alterius Angeli, ut illum intelligat: quam sententiam supra disput. 200. dixi probabilem. Quod si cum alijs doctoribus asseramus, Angelum intelligere res alias præter se per species aut innatas, aut à Deo infusas, eodem modo dicere debemus de cognitione, qua unus Angelus alium cognoscit, nempe per speciem sui innatam, aut infusam ab alio Angelo intelligi; quam sententiam tradiderunt S. Thomas & Caietan. in hoc artic. Ferrar. contra gentes, cap. 98. & quotquot asserunt, Angelum intelligere alias res, præter se, per species illarum, quos disput. illa commemorauimus: alij vero modi quos hæcenus retulimus, absurdi aliquid continere videntur. Quare hæc vltima sententia refutatione aliarum confirmari debet.

Hic tamen notandum est, an unus Angelus alium, præsertim superiorem comprehendat. Recentiores nonnulli Theologi asserunt primum, inferiores Angelos à superioribus comprehendendi: probant autem hac ratione, Quia si inferior seipsum comprehendit, multo maiori ratione à superiori comprehendetur: siquidem superior maioris est efficacitatis & virtutis in intelligendo. Deinde dicunt, superiorem Angelum intelligi quidem quidditatiuè & proprio conceptu ab inferiori, sed ab eo non comprehendendi, quod attinet ad quidditatiuam & propriam notitiam. Sententia hæc sine controversia est, ut opinor: quod verospectat ad comprehensionem, probant eam quia, ut aliquod obiectum comprehendatur ab aliquo intellectu oportet, ut cognoscatur tam perfecta cognitione, quam ipsa res suapte natura cognoscibilis est. Cognitionem autem, quam habet inferior Angelus de superiori, non est tam perfecta in genere cognitionis, quam est Angelus superior in ratione intelligibilis; qua etiam ratio descendunt communem sententiam Theologorum, qui dicunt Deum à nullo intellectu beato, nisi à seipso comprehendendi, quia nullius cognitio potest esse ita perfecta in genere cognitionis, sicut est ipse Deus in ratione intelligibilis.

Ego vero existimo, non solum superiorem Angelum ab inferiori non comprehendendi, sed neque

Videtur in 1. p. Tom. 2.

vllam creaturam liberam ab alia quantumvis perfecta, non quia de ratione comprehensionis sit, ut cognito in suo genere sit tam perfecta, quam res comprehensa, in genere intelligibilis: id enim non esse necessarium ad comprehensionem, satis superque monstrari disput. 53. cap. 2. sed quia, sicut ibidem cap. 4. ostendi, ut res aliqua dicatur comprehendi, necesse est, non tantum cognosci ea omnia, quæ ipsi formaliter insunt & conueniunt, sed etiam, quæ ex ipsa de luci possunt rationem ex causa; hæc enim omnia ad ipsam quodam modo pertinent; quare & necesse est cognoscere decretum voluntatis Angelis, vel hominibus, ut alius dicatur ipsum comprehendere; cum ergo nullus Angelus, etiam superior, cognoscat effectus liberos alterius Angeli, etiam inferioris, non dicitur ipsum, vilo modo comprehendere; quod nisi obstarer, dicendum esset, Angelum superiorem ab inferiori rectè comprehendendi; siquidem ad rationem comprehensionis minime requisitum est, ut cognitio in suo genere sit tam perfecta, quam est res ipsa comprehensa in genere intelligibilis.

Cæterum contra ea, quæ diximus, posset esse difficultas, quam S. Thomas tetigit in primo argumento, quo pacto natura spiritualis vnus Angeli existens intra ipsum non impedit ipsum, ne cognoscat alium Angelum: siquidem vera est doctrina Aristot. 3. de anima, cap. 4. textu 4. *Intus existens, scilicet in anima, prohibet & obstruit*, scilicet ne exterius aliquid cognoscatur. In cuius solutione non parum laborant Ferrar. & Caietan. contra gentes, cap. 98. & circa hanc conclusionem, Et Caietan. in hunc artic. circa solutionem; neque enim Aristot. sensit quamlibet qualitatem, & rem existentem intra facultatem cognoscentem impedire cognitionem similis, hoc enim etiam in ipsis sensibus externis verum non est: Nam pupilla vna quæ lucida est & diaphana, non impedit, quominus alia pupilla lucida & diaphana, vel aliud corpus lucidum videatur; imo vero si cum recto organi temperamento esse posset in pupilla aliquis color, non propterea statim apparerent omnia visibilia illius coloris, aut visio impediretur; Nam & in musculis oculi sanguine pleni sunt, & tamen rectè vident & discernunt inter visibilia, qualitas enim intus existens non prohibet natura sua receptionem speciei visibilis, quam vocant intentionalem, sed impedit alterationem aliquam, & mutationem secundum formam accidentariam eiusdem naturæ, & ita in sensibus, in quibus necessaria est aliqua præuia alteratio ad sensationem, ut in tactu & olfactu qualitas intus existens prohibet sensationem similis; quod igitur Angeli substantia sit spiritualis & eiusdem naturæ cum substantia alterius Angeli, non impedit, quo minus illum intelligat; quia substantia Angeli secundum se capax est cognitionis spiritualis, nec vilo modo ipsi contraria. Cum vero Aristot. illo libro cap. 4. inquit, *Intus existens prohibet & obstruit*: Id quod de intellectu humano intelligit, significat, intellectum debere esse spirituale & immixtum; quia nisi immixtus esset, non posset omnia cognoscere, eo quod materialis esset; non quia quævis substantia existens prohibeat cognitionem alterius substantiæ eiusdem rationis; sed ob rationem dictam. Quare quod Angelus sit spiritualis, & eiusdem

Vu 2

NATURA